

af en toe het gekibbel van de dames om aankondigingen te doen over de uitgestelde vluchten, het gevaar van achtergelaten bagage en het rookverbod in de luchthaven. Naargelang het stuk vordert, gaat de mannenstem zich steeds meer mengen in de discussie van de vrouwen. Een prachtige stilistische truc die moeilijke redeneringen even onderbreekt, of gedachtegangen die nergens meer toe leiden een stille dood laat sterven.

Pourveur slaagt erin om in een grappige tekst een paar frappante maatschappelijke en politieke analyses te maken. Zijn denkoefeningen omtrent dictaturen en democratieën stemmen tot nadenken. Door de eerste vrouw te profileren als voorstander van het ancien regime en de tweede als terugkerende balling, kan hij twee politieke systemen tegen elkaar uitspelen zonder zich te laten vangen in een keuze tussen goed en kwaad. De bloeddorstige dictator die verantwoordelijk is voor gruweldaden wordt afgerekend binnen zijn eigen werkelijkheid. De 'democratie à la Mac Donald' komt er in zijn systeem niet veel beter uit. De 'alles voor de economie'-logica wordt heftig onderuit gehaald. Het amusante aan *Décontamination* is dat een analyse van het verschil tussen deze twee staatsvormen gevolgd wordt door een analyse van het verschil tussen een 'vamp' en een 'bitch' of tussen 'liegen' en 'uitvinden'. Het is duidelijk dat in een werkelijkheid die gevormd wordt door de verhalen die erin verteld worden, een juiste begripsdefinitie belangrijk is. Zo belangrijk zelfs dat ze een groot stuk van het verhaal gaan uitmaken. Met dergelijke essayistische tekst moet je als theatermaker op zoek gaan naar oplossingen om de fragmentaire, afstandelijke dramaturgie om te zetten in een pakkende voorstelling.

Een nieuwe dramaturgie in een klassiek keurslijf

Christine Delmotte kiest ervoor dit probleem aan te pakken via een sobere vormgeving en regie. Een speelveld van anderhalve meter diep dat achteraan begrensd is door een wit plastieken muur met drie deuren. Naast elke deur staat telkens een paarse stoel. Dit alles in een eenvoudige helwitte verlichting. Drie dames met in wonderbra geperste boezems komen op. De eerste ziet er sexy uit, de tweede verlopen vulgair en de derde seuterig. Ze zetten in de eerste minuten een personage neer dat respectievelijk sexy, vulgair en seuterig is. Deze typering geraken ze, op enkele uitzonderingen na, niet meer kwijt. Paul Pourveur is in zijn tekst dan ook zeer summier in zijn omschrijving van de drie vrouwen. Hij beschrijft ze in het inleidende gedicht als geërgerd, bezorgd en onbestemd. Verder vertellen de dames af en toe iets over zichzelf, waardoor we ons een beeld van hen kunnen vormen. Deze beschrijvingen worden door Delmotte met beide handen aangegrepen om toch maar iets van psychologie aan de personages te kunnen meegeven. Het is nogal jammer dat de actrices steevast letterlijk uitbeelden wat ze zelf heel de tijd zeggen. Dat maakt het geheel weinig subtiel en vooral zeer vlak. Als iemand op de scène zegt dat ze een archetypische minnares is die graag pijpt, geloof je dat als toeschouwer. Ze hoeft er daarom niet uit te zien als het hoerige clichébeeld. Ook in de scenografie is het nogal dubbelop. De deuren in de achterwand zijn de toegangspoorten

naar een nieuwe wereld. Een wereld die ze voor zichzelf proberen te verduidelijken en vorm te geven. Vrij snel wordt echter duidelijk dat geen enkele van die geconstrueerde werelden ook echt zal overeenkomen met de wereld waarin geleefd wordt. Op het moment dat dit voor de personages begint te dagen, tonen ze zich op hun fragielst, zetten ze hun maskers af en openen ze de drie deuren. Een stenenlawine rolt de vloer op en we zien een geschilderde rotswand die de doorgang verspert. Het danig concreet uitbeelden van de inhoud van de tekst geeft geen diepte aan het geheel. Integendeel: het is een gemiste kans om zelf een extra laag aan de tekst toe te voegen.

In zijn tekst verleidt Pourveur de toeschouwer regelmatig tot veronderstellingen die hij later zelf onderuit haalt. Een tactiek die de regisseur of de actrices jammer genoeg nooit toepassen. Wat Delmotte en haar comédiennes wél doen, is schipperen tussen overdrijving, theatrale grootsheid en realisme. Ze vergeten nogal eens dat de vierde wand al een dikke eeuw geleden gesloopt is en proberen dan ook de hiaten in de tekst onder het tapijt te vegen. Kortom: ze halen alle theatrale truukjes boven om een tekst te spelen die net komaf maakt met dit soort theatraliteit.

Je zou natuurlijk kunnen beweren dat Delmottes actrices extreem theatraal spelen, maar dat is vooral een smaakkwestie. Je hebt het voor deze acteerstijl of niet, veel meer valt daar niet over te zeggen. Een hedendaagse dramatekst vraagt echter wél om een aangepaste manier van acteren en ensceneren. De vraag is dan ook of het zin heeft, in een stuk zonder echte personages, de acteurs hun best te laten doen om personages neer te zetten. In dit geval zijn het niet de codes van een klassiek stuk die worden gewrongen in die van het hedendaagse theater, maar wel de codes van een hedendaagse dramaturgie die worden gevangen gezet in die van zeer klassiek theater.

Bronnen

- Paul Pourveur: *Een consistent Verhaal*, in Luk Van den Dries, Steven de Belder, Koen Tachelet (ed.): *Verspeelde Werkelijkheid/Verkenning van Theatraliteit*, 2002, Uitgeverij Halewyck
- Paul Pourveur: *Décontamination*, 2003
- Paul Pourveur: *Het soortelijk gewicht van Sneeuwwitje*, 1996, Bebuquin
- Christine Delmotte: *Utopies*
- Christine Delmotte: *Travailler ensemble, solidaires et différents*
- <http://www.netevents.be/Events.Detail.cfm?EventsID=40016&PrintPage=1&lang=fr>
- Sarah Colasse: *Regards de femmes entre deux mondes*, *La Libre Belgique*, 20/03/2003

Décontamination

SPEL Hélène Gailly, Ingrid Heiderscheidt et Anne-Sophie Wilkin

TEKST Paul Pourveur

REGIE Christine Delmotte

KOSTUUMS Cathy Péraux

DECOR Michel Van Sint Jan

PRODUCTIE Cie Biloxi

PREMIERE 13 maart '03, Théâtre de la Place des Martyrs